

Garabagdan ugran iň soňky awtobus bilen ermeniler göçüp boldy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Garabagdan ugran iň soňky awtobus bilen ermeniler göçüp boldy

DAGLYK GARABAGDAN UGRAN IŇ SOŇKY AWTOBUS BILEN ERMENILER GÖÇÜP BOLDY

Azerbaýjan güýçleriniň sebitiň gözegçiligini ele almagynyň yzysüre boşap galan köçeleriň fotosuratlary ýüze çykdy.

Ermeniler Daglyk Garabagy taşlap gaçýar (Yrakly Gedenidze / Reuters).

Sebitiň täzeden Azerbaýjanyň eline geçen gününden bəri 100 müňden gowrak ermeniniň adatdan daşary köpçülikleýin göçhä-göçlügi ermenileri alyp barýan iň soňky awtobusyň Daglyk Garabagdan ugramagy bilen soňlandy.

Daglyk Garabagyň adam hukuklary boýunça ombudsmany Gegam Stepanyan bölünişikçi anklawdan ýola çykan awtobusda agyr syrkawlary we hereket etmäge ýagdaýy bolmadyk 15 ýolagçynyň bardygyny aýdýar.

Ermeni ygtyýarlylar halkara arenasynda Azerbaýjanyň bir bölegi hökmünde tanalan, Sowet Soýuzynyň dargamagy bilen birlikde bolup geçen urşuň yzyndan onlarça ýyldyr özbaşdak döwlet hökmünde ýaşap gelen Daglyk Garabagdan 100 müň 524 adamyň (ýagny sebitiň ýaşaýjylarynyň 85%-niň) Ermenistana geçendigini aýdýar.

Iň soňky awtobuslaram ýola düşenden soň Stepanekert ýa-da Azerbaýjanda tanalan ady bilen Hankendiň merkezinden boşap galan köçeleri görkezýän iniňi düýrükdiriji wideolar ýüze çykdy.

Boşap galan çaga kolýaskalary, sallançaklar, çaga skuterleri, oturgyçlar on müňlerçe adamyň awtobuslara we awtoulaglara münmek üçin üýşýän esasy prospektiniň ugrunda pytrap ýatyr. Azerbaýjan polisiýasy şäheriň çäklerinde gözegcilik postlaryny gurdy. Rus parahatçylyk güýçleriniň esgerleri-de şäheriň gyra-bujaklarynda aýlanyşyp ýörler.

Soňky günlerde göçen öňki ýaşaýjylar «The Independent» gazetine bu ýerleriň gugaryp galan haraba şäherden enaýy dældigini aýdýar.

Ermenistanyň Goris serhet postuna baryp ýeten, öz-özünü yglandan hökümetiň öňki agzasy Lusine Barhurdaryan «Indi näme boljagyny bilemzok» diýdi. Yzda az sanly adamyň galandygyny, olaryňam köpüsiniň gidere ýeri bolmadyk garry-gurtylardygyny aýdýar. «Yza dolanmak mümkin däl. Onlarça ýyllap eden zatlarymyzyň barsy ýok boldy».

Garabagdaky Stapanekert ýa-da beýleki ady bilen Hankendiň merkezi ploşady (Al Jazeera / YouTube)

Iki tarapyňam maşgalalarynyň öý-öwzaryndan jyda düşürilen otuz ýyldan gowrak sagt dowam eden gandöküşikli urşuň dowamynda münlerçe adam öldürildi.

On aý öň Azerbaýjanyň paýtagty Bakuda hökümet azyk, ýangyç, elektrik üpjünçiligini çäklrindirip, anklawy berk gabawa alypdy. Yzyndan 19-njy sentýabrda azerbaýjan güýçleri 24 sagat dowam eden duýdansyz hereket geçitdi. Ýarag we goşun taýdan yza galýan, gabaw zerarly mazaly gowşan bölünişikçi güýçler boýun etdi we ýylyň aýagyna çenli hökümetlerini ýatyrnak hakdaky talaby kabul etdi.

Baku Azerbaýjana täzedan birikdirilende Daglyk Garabagdaky etniki ermenileriň hak-hukuklaryna gorajakdygyna söz berdi. Emma halk köpçüligi ene diliňde gepleşmek, dini we medeni dāp-dessurlary berjaý etmek ýaly azatlyklar bilen birlikde zulum görmekdrn gorkup gaçdy.

Arasynda öňki premýer-ministrlerinden Ruben Wardanýanyň bolan Garabag ermenileri birnäçe syýasy we polisiýa ýolbaşçysynyň Ermenistana geçmäge synanyşanda Azerbaýjan tarapyndsn tussag astyna alynmagy howsalany hasam artdyrdy. Wardanýanyň maşgalay duşenbe günü beren beýanatynda tussag astyna alynandan bāri Ruben bilen gepleşip bilmāndiklerini aýdyp, halkara jemgyýetçiligi kömege çagyrdy.

Sebitiň ýaşaýjylarynyň awtobuslara münmek üçin garaşýan köçesinde taşlanan çaga kolýaskalary we el arabalary (Al Jazeera / YouTube)

Beýanatda «Saglygyny we ony horlarlar diýip alada edýäris, şeýle-de ele salynan wagtyndan bäre onuň bilen gepleşip bilmedik. Onuň saglygy ýaramazlaşar diýip gorkýarys» diýildi. Şeýle hem azerbaýjan prokuraturasy sentýabr aýynyň başynda wezipeden gitmezinden öň sebiti dolandyran Daglyk Garabagyň öňki ýolbaşçysy Araýik Harutýunyň-da tussag etmek hakda buýruk çykardy.

Azerbaýjanyň prezidenti Ilham Aliýew duşenbe günü eden çykyşynda ýurdunyň «agzalalyga soňky nokady goýandygyny» aýtdy. «At-abraýymyzy, mertebämizi goradyk, adalaty we halkara hukugy täzeden ýola goýduk.

Biziň maksadymyz Kawkazda parahatçylyk, sebitde parahatçylyk, hyzmatdaşlyk we umumy bähbitler. Häzirem şuny amala aşyrýarys».

Ermenistanyň premýer-ministri Nikol Paşinyan ermenileriň Daglyk Garabagdan köpçülikleýin ýagdaýda göçmeginiň «gönüden-göni etniki arassalaýyş we halky dogduk depelerinden jyda düşürmek çäresidigini» aýdýar.

Penşenbe günü Ermenistanyň Ýewropa bileleşigindäki ilçisi Daglyk Garabag anklawyndaky operasiýalary sebäpli Azerbaýjana sanksiya goýmaga çagyrdy we Günbataryň berk çäreleri

girizmedik ýagdaýynda Bakunyň ýakynda Ermenistana çozup biljekdigini duýdurdy.

Tigran Balaýan azerbaýjan nebit-gazynyň bahasynyň galmagy we Baku bilen has ýakyn gatnaşyklaryň gurulmagy ýaly ÝB-niň geçirýän duşuşyklarynyň goýbolsun edilmegi ýaly sanksiýalary girizip boljakdygyny aýdýar.

Balaýan «Ermenistana çozma ähtimallygynyň ýakyndygy diňe ermeni hökümetiniň däl, eýsem bileleşige agza bolup duran käbir ýurtlaryňam pikiridir» diýýär.

Bel TREW.

Penşembe, 05.10.2023 ý. Publisistika